

Onderwerp	Tijdelijke opvang alleenstaande minderjarige vluchtelingen locatie Summercamp
Zaaknummer	53255 - 2023
B&W vergadering	10 oktober 2022
Integrale advisering	Marlon Oostewechel, Tamara Schror, Karin Gerner Marc Blanke, Meike Schrijver
Portefeuillehouders	De heer A. (Arco) Hofland en mevrouw G. (Gerria) Toeter
Voor informatie	Maaïke van der Veen

Bestuurssamenvatting

Er zijn nog steeds dringend extra opvangplekken voor gevluchte kinderen nodig in Nederland. Deze groep wordt ook wel 'alleenstaande minderjarige vreemdelingen' (AMV's) genoemd. De gemeenten Olst-Wijhe en Raalte willen samen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en - net als een jaar geleden - wederom inzetten op de tijdelijke opvang van minderjarige vluchtelingen op de locatie Summercamp te Wijhe. Het gaat om de opvang van maximaal 130 jongeren van 15 tot 18 jaar die vanuit Ter Apel doorgeplaatst worden. Summercamp is - als kamplocatie voor jeugdgroepen - goed geschikt voor de opvang van deze jongeren en de eigenaar van de locatie is wederom bereid om de locatie voor dit doel te verhuren aan het COA. De opvang zal plaatsvinden vanaf 1 november 2023 tot 1 maart 2024. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is verantwoordelijk voor de begeleiding en veiligheid van de jongeren en de gezondheidszorg op de opvanglocatie. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid buiten de opvanglocatie, het verzorgen van onderwijsvoorzieningen en jeugdzorg.

De opvanglocatie Summercamp ligt in de gemeente Olst-Wijhe en het college van Olst-Wijhe neemt daarom het formele besluit over het toestaan van de opvang. In een bestuursovereenkomst tussen gemeente Olst-Wijhe en het COA zijn diverse afspraken over de opvang vastgelegd. Omdat Summercamp direct grenst aan onze gemeente en op het dorp Heino georiënteerd is, zijn goede afspraken over het functioneren van de locatie en de openbare orde en veiligheid buiten de locatie voor ons essentieel. De bestuursovereenkomst is daarom in afstemming met onze gemeente gemaakt en wordt bij deze ook ter kennisname aan uw college voorgelegd. Dit geldt ook voor het communicatieplan, de brief aan omwonenden en het persbericht. De werkafspraken in de overeenkomst vormen de basis voor een goed functionerende opvanglocatie en zijn gericht op het voorkomen van risico's, ook in relatie tot de omgeving. Naast de bestuursovereenkomst sluit het COA ook een overeenkomst met de eigenaar van Summercamp.

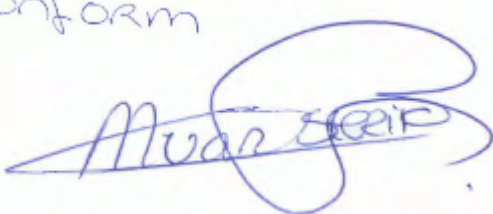
Beslispunten

1. Kennis te nemen van de concept bestuursovereenkomst tussen COA en gemeente Olst-Wijhe over de tijdelijke opvang van 130 amv's op de locatie Summercamp te Wijhe vanaf 1 november 2023 tot 1 maart 2024.
2. Kennis te nemen van de concepten van het communicatieplan, de brief aan omwonenden en het persbericht.
3. In te stemmen met de rol richting de samenleving die gemeente Raalte pakt in lijn met het voornemen van gemeente Olst-Wijhe om extra opvangplekken te realiseren.

Besluit

Conform

Inleiding

Er zijn nog steeds dringend extra opvangplekken voor gevluchte jongeren nodig in Nederland. Deze groep wordt ook wel 'alleenstaande minderjarige vreemdelingen' (AMV's) genoemd. De gemeenten Olst-Wijhe en Raalte willen samen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en - net als vorig jaar - inzetten op de tijdelijke opvang van maximaal 130 minderjarige vluchtelingen op de locatie Summercamp te Wijhe. Het gaat om de opvang van jongeren van 15 tot 18 jaar die vanuit Ter Apel doorgeplaatst worden. Summercamp is - als kamplocatie voor jeugdgroepen - goed geschikt voor de opvang van deze jongeren en de eigenaar van de locatie is bereid om de locatie voor dit doel te verhuren aan het COA. De opvang zal plaatsvinden vanaf 1 november 2022 tot 1 maart 2023.

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) is verantwoordelijk voor de begeleiding en veiligheid van de jongeren en de gezondheidszorg op de opvanglocatie. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid buiten de opvanglocatie, het verzorgen van onderwijsvoorzieningen en jeugdzorg.

De opvanglocatie Summercamp ligt in de gemeente Olst-Wijhe en het college van Olst-Wijhe neemt daarom het formele besluit over het toestaan van de opvang. In een bestuursovereenkomst tussen gemeente Olst-Wijhe en het COA zijn diverse afspraken over de opvang vastgelegd. Omdat Summercamp direct grenst aan onze gemeente en op het dorp Heino georiënteerd is, zijn goede afspraken over het functioneren van de locatie, het onderwijs, de openbare orde en veiligheid buiten de locatie en de communicatie voor ons essentieel. Het college heeft eerder al aandacht gevraagd voor deze onderwerpen bij de gemeente Olst-Wijhe. De bestuursovereenkomst is gemaakt in afstemming met onze gemeente.

Beoogd effect

De locatie Summercamp ligt op het grondgebied van de gemeente Olst-Wijhe. Dat betekent dat benodigde besluiten over het juridische gebruik van de locatie door de gemeente Olst-Wijhe genomen worden. Omdat de directe omgeving van de locatie in de gemeente Raalte ligt is het belangrijk dat er goede afspraken gemaakt worden over de openbare orde en veiligheid op en buiten de locatie, de communicatie met de omgeving en onderwijsvoorzieningen. Onder argumenten staan de onderwerpen en afspraken die hierbij van belang zijn op een rij.

Argumenten

De belangrijkste afspraken die in de bestuursovereenkomst zijn vastgelegd gaan over:

1. Het functioneren van de locatie (begeleiding, beveiliging)
2. Openbare orde en veiligheid op en buiten de locatie
3. Onderwijs en dagbesteding
4. Communicatie
5. Projectorganisatie en kosten
6. Positionering van de gemeenten

Ad. 1. Hoe gaat de locatie functioneren

De opvang vindt plaats van 1 november 2023 tot 1 maart 2024 voor maximaal 130 jongeren. Op de locatie biedt het COA begeleiding, vrijetijdsactiviteiten en 24-uurs toezicht.

De AMV's hebben vaak onder moeilijke omstandigheden hun vertrouwde omgeving verlaten, zijn alleen in Nederland gekomen en hebben onderweg vaak het nodige meegemaakt. De begeleiding wordt gedaan door gespecialiseerde professionals, waaronder de voogdijinstelling NIDOS. Het COA zorgt dat voldoende opgeleid personeel op de locatie aanwezig is om te zorgen voor een veilige locatie en een goede begeleiding van de jongeren. De instroom van de opvang is gefaseerd. Als door personeelsgebrek onvoldoende bezetting georganiseerd kan worden wordt de instroom niet verhoogd of het aantal vluchtelingen afgeschaald. Waar mogelijk worden ook de medewerkers van Summercamp bij de begeleiding betrokken. Dag en nacht zijn minimaal 2 professionele beveiligers aanwezig. Op de opvanglocatie is medische zorg (huisarts, tandarts en specialistische zorg) beschikbaar via de Gezondheidszorg Asielzoekers (GZA). Het GZA staat in nauw contact met de GGD.

Ad. 2 Openbare orde en veiligheid op en buiten de locatie

De verantwoordelijkheid voor de veiligheid op de locatie ligt bij het COA. Hiertoe is op de locatie 24-uurs toezicht aanwezig. Dag en nacht zijn minimaal 2 professionele beveiligers aanwezig. Het COA werkt met huisregels en een escalatiemodel. Jongeren die op of buiten de locatie herhaaldelijk overlast veroorzaken worden door het COA verplaatst naar een andere locatie. Het COA plaatst geen jongeren waarvan op voorhand duidelijk is dat zij overlast veroorzaken. De locatie is 24/7 voor de omgeving bereikbaar via het locatienummer. Eventuele meldingen worden besproken in de projectgroep. Urgente en grote incidenten worden dezelfde dag doorgegeven en via de reguliere weg opgepakt. Tussen COA, de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte en de politie zijn korte lijnen gelegd en afspraken gemaakt over de wijze van afhandeling van meldingen en de werkwijze bij incidenten buiten de locatie. Om het gevoel van veiligheid in de omgeving, inclusief het nabijgelegen station Heino, te vergroten vindt in de omgeving - net als vorig jaar - extra toezicht plaats door BOA's en wordt aan de Stationsweg tijdelijke straatverlichting geplaatst.

Ad. 3 Onderwijs en dagbesteding

Amv's moeten binnen 3 maanden onderwijs krijgen. De gemeente (Olst-Wijhe) is hiervoor verantwoordelijk. Meestal vindt onderwijs plaats in een internationale schakelklas (ISK). Vanwege de korte voorbereidingsperiode en de grootte van de groep is instroom in het bestaande ISK-onderwijs op een andere locatie dan Summercamp niet mogelijk. Verwevenheid van opvang, dagbesteding en onderwijs is niet ideaal bleek uit de evaluatie van de eerdere opvang. Desondanks moet hier nu wederom voor worden gekozen. De fysieke ruimte en de faciliteiten voor onderwijs zijn ook aanwezig op Summercamp. Wanneer het onderwijs kan starten is nu nog niet bekend. Naast het onderwijsprogramma is er (in samenwerking met het recreatieteam van Summercamp) een programma voor dagbesteding.

Ad. 4 Communicatie

Communicatie over de opvang en de verbinding met de omgeving gedurende de opvangperiode doen we als gemeenten Olst-Wijhe en Raalte met het COA samen. Voor de communicatie is een communicatieplan gemaakt (zie bijlagen 3, 4 en 5 bij dit advies). Tijdens de informatiebijeenkomst worden omwonenden - net als vorig jaar - gevraagd om deel te nemen aan een omwonendenoverleg.

Ad. 5 Projectorganisatie en kosten

Net als vorig jaar is een ambtelijke projectgroep opgericht met vertegenwoordigers van de gemeente Olst-Wijhe en Raalte, het COA en de parkeigenaar. Naar behoefte sluiten ook andere partijen, bijvoorbeeld de politie, aan. Daarnaast vindt op bestuurlijk niveau minimaal 2 keer afstemming plaats tussen de bestuurlijke opdrachtgevers, projectleider en een vertegenwoordiger van het COA.

De kosten die door de beide gemeenten worden gemaakt en die niet worden gedekt uit het Faciliteitenbesluit (de ministeriele regeling waarin de financiële vergoedingen voor opvanglocaties zijn vastgelegd) worden bij het COA in rekening gebracht (onze kosten via Olst-Wijhe). Kosten die de gemeente maken als gevolg van het niet nakomen van afspraken door het COA worden eveneens vergoed. Bij verschil van mening vindt overleg plaats over billijkheid en redelijkheid.

Ad. 6. Positionering van gemeenten

De bestuursovereenkomst wordt gesloten met de gemeente Olst-Wijhe, in nauwe afstemming met onze gemeente en met onze burgemeester als mede-ondertekenaar. Aanvullingen vanuit uw college op de concept bestuursovereenkomst worden in de overeenkomst verwerkt. Bij overleggen met het COA zijn beide gemeenten vertegenwoordigd.

Overwegingen en conclusie

Er zijn nog steeds dringend extra opvangplekken voor alleenstaande gevluchte jongeren nodig in Nederland. Het vinden van deze plekken is van groot maatschappelijk belang. Ondanks dat de beoogde opvang van Summercamp slechts voor 4 maanden is, is Summercamp wel een locatie waar voor jonge vluchtelingen menswaardige opvang kan plaatsvinden. Wij hebben net als bij de eerdere opvang kritisch gekeken of we in de beoogde opvang op de locatie Summercamp risico's zien voor onze inwoners. We concluderen dat er door COA, gebouw eigenaar en gemeenten goed is nagedacht over het functioneren van de opvang en rekening is gehouden met de evaluatie van de eerdere opvang (die goed is verlopen). De werkafspraken in de bestuursovereenkomst borgen daarbij de aanwezigheid van voldoende kwalitatief personeel, een goede beveiliging en een goede samenwerking bij het handhaven van de openbare orde buiten de locatie. De locatie is daarbij wederom beschikbaar en zonder ingrijpende aanpassingen gebruiksklaar te maken.

Alles overwegende concluderen wij dat de afspraken die zijn vastgelegd in de bestuursovereenkomst voldoende waarborgen bieden voor het adequaat functioneren van de opvanglocatie.

Duurzaamheid

N.v.t.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

De kosten die door de beide gemeente worden gemaakt en die niet worden gedekt uit het Faciliteitenbesluit (de ministeriele regeling waarin de financiële vergoedingen voor opvanglocaties zijn vastgelegd) worden bij het COA in rekening gebracht (onze kosten via Olst-Wijhe). Kosten die de gemeente maken als gevolg van het niet nakomen van afspraken door het COA worden eveneens vergoed. Bij verschil van mening vindt overleg plaats over billijkheid en redelijkheid.

Vervolg

Bij een positief besluit van het college van Olst-Wijhe (met afstemming met ons college) zal opvang starten per 1 november 2023. Voorwaarde voor de ingebruikname is dat de werkafspraken uit de bestuursovereenkomst zijn geborgd.

Communicatie

Afgesproken is dat de gemeenten wederom de regie hebben op de communicatie over het besluit tot opvang met de omgeving. Hiervoor is samen met de gemeente Olst-Wijhe een communicatieplan gemaakt (zie bijlage). Voorafgaand aan de openbaarmaking van het besluit tot opvang informeren we diverse doelgroepen, waaronder de omwonenden van de locatie (bijlage 4). Omwonenden nodigen we uit voor een informatiebijeenkomst waarin we, samen met Olst-Wijhe, het COA en de park eigenaar het plan toelichten en vragen beantwoorden.

Bijlagen

1. Concept bestuursovereenkomst tussen COA en gemeente Olst-Wijhe en werkafspraken
2. Concept communicatieplan
3. Conceptbrief aan omwonenden
4. Conceptpersbericht